

Garly hem gussaly ýekşenbe / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 21 января, 2025

Garly hem gussaly ýekşenbe / hekaýa GARLY HEM GUSSALY ÝEKŞENBE

Orta mekdebi gutaryp, şäherdäki hünär öwredýän ýörite
mekdepleriň birinde okaýan Baýsähet ir düşen gyşyň nobatdaky
aýazly hem garly ýekşenbesinde diňgögüne garap, kän ýatdy.
Öylänler uly agasy Nursähet geldi.

- E-eý!
- Ho-ow!
- Bu nä boluş!
- Aý, hiç!
- Garamyratlara gidip geldiňmi?
- Hümm.
- Aýtdyňmy?
- Hawa.
- Nähe diýdi?
- Hiç zat.
- Näm bolýar, how, saňa?

- ?!.
  - Nas atdyňmy?
  - Juk.
  - Agzyňda suw barmy?
  - Juk.
  - Onda näme?
  - Hiç zat, how. Hiç zat.
  - Beh-beh! – Nursähet dagy näme diýerini bilmedi. Biraz oturyp:
  - Aý, bolýa – diýip, çykyp gitdi.
- Şol gün şamlyk nahardan soň Baýsähet uly ýeňnesiniň bolýan otagyna bardy.
- Nursähet ýokmy, gelneje?
  - Ýok. Gitdi.
  - Nirä gitdikä?
  - Garamyratlara diýäýdi öýdýän şol. Hä, näme?
  - Aý, hiç
  - Gel, otyp, çäýnekde çay-a bar.
- Baýsähet geçip oturdy. El işine güýmenip oturan Arzy gelneje oňa çay guýup berdi.
- Bular näme eýýäm ýatypdyrlar, irgözin... – diýip, Baýsähet Nursähediň gap dulda serlişip ýatan çagalaryna ümledi.
  - Äý, oýnap-oýnap, ýadandyrlar-da.
- Baýsähet şirp-şirp edip çay içdi. Arzy gelneje:
- Baýsähet jan, aňyrky äpişgä seredip goýbersene! diýdi. – Sowuk gelýä welin, gowy ýapylmandyr öýdýän. Hazan almyş... Baýsähet seredip gördü.
  - Aý, ýok, äpişgäňiz-ä oňat ýapylypdyr.
  - Şeýlemi?
  - Daşary sowuk. Şondan bolaýmasa.
  - Şondandyr onda. Howa-da, gurbany gitdigim, maýlar ýaly däl. Gün-günden bujurygy artýa gaýtam... Şuwadam ýagýamy?
  - Hawa.
  - Ýagawersin!..
- Baýsähet çay şirpiledip, ene biraz oturangoň:
- Gelneje! – diýdi.
  - Hä?
  - Gelneje bir zat diýsem edermiň?
- Arzy gelneje ýüzüni birhili edip:
- Näm ol? – diýdi. – Hany, aýt!
  - Ilki söz ber, gelneje!

- Waý, nämä?
  - Şo meň aýtjak zadymý etjek diýip söz ber.
  - Men näbileýin seň näme aýtjagyňý, Baýsähet jan? Ilki bir aýt ahyry!
  - Kyn zat däl, how, gelneje!
  - Ana, söz berdim, Baýsähet jan! Aýt indi!
- Baýsähet ýaýdandy. Ýeňnesi gylaw aldy.
- Aýt-da indi!
  - Neme-däraý, gelneje!
  - Näme?
  - Ertir bar-a?
  - Hawa ?
  - Men bar-a?
  - Hawa?
  - Okuwa gidemsoň bar-a?
  - Hawa?
  - Ejeme bar-a?
  - Hawa?
  - Neme diýsene!..
  - Näme diýeýin?

Baýsähet çäýly käsesine seredip ýaýdandy. Ýeňnesiniň özüne öňkülerinden has dykgatly seredýänini aňyb-a gyzardam. Arzy gelneje gyssandy:

- Näme diýeýin. Baýsähet jan?

Baýsähet aýdyp göýberdi:

- Gudaçylyga gidiň diý!
- Hä?

Arzy gelnejäniň gözleri ýanyp gitdi. Baýsähet iki egninden dem aldi.

- Çynyňmy, Baýsähet jan?

Ýuwürjisiniň asla henek etmeýändigini gözü bilen görüp oturan Arzy gelnejäniň kebzесine kümüş çäýyldy. Baýsähet ýuwaş-ýuwaşdan başyny galdyryp, ýeňnesiniň ýüzüne seretdi. Arzy gelneje indi hut öliň soragyny ýagdyryp ugrady.

- Kimlere barmaly, Baýsähet jan?
- Bu obadan däl ol.
- Onda nirden?
- Gökjeden.
- Gökjede kimlerden?
- Seýit milisýelerden.
- Ady näme?

- Adyny nämetjeg-aý?
- Waý, gudaçylyga gitmeli bolsa, adyny bilmeseň, nähili bor, gyz, o?!.
  - Bägül.
  - Hm-m, Bägül, diýsene. Oňatja ad-a bar eken. Onsoň nememi, gulmy, igmi, näm ol?
  - Aý, men näbileýin-aý?!
  - Soramaly ekeniň.
  - Sorap bom-aý onam bir?!
  - Suratyny getir, men tanap bereýin.
  - Mende suraty ýok.
  - Samsyk! Suratyny almaly ekeniň.
  - Suratyny başyňa ýapjak-maý, gelneje?!
  - Ejeň görjek diýse, näme etjek?
  - Diýmez.
  - Şonda-da bileje surata düşmeli ekeniňiz.

Baýsähet jabjyndy:

- Aý, näm bolanda nämaý?
- Dur entek, Baýsähet jan, nememi ol, kursdaşyň zadyňmy?
- Hawa.
- Hä-ä, dogry-y. Onsoň uly my ol senden, ýa kiçimi?
- O zatlary nämetjeg-aý, gelneje?
- Dursana, gyýw, bilmeli bor-a.
- Ýaşyt meň bilen.
- Ýaşyt diýsene!.. Dogry!.. Men-ä begenýän, Baýsähet jan! Onsoň nememi o gyzyň özünden uly çykmadyk ýa öýlenmedik dogany ýokdur-a?

Baýsähet gözünü tegeläp, ýeňnesine seretdi. Iki sekundan soň gysgajyk:

- Ýok – diýdi.

Arzy gelneje dowam edip.

- Ýa iň ulusymy şo?
- Hawa.
- Hä-ä, onsoň, Baýsähet jan, sen oňa hat berdiňmi?
- Ýa birine aýtdyrdyňmy? Nätdiň?
- Oýun etmesene, how, gelneje!
- Çynym, gyýw!
- Nädemde nä?
- Aý, ýok, sen hat-a bermeli däl. Sen göni baryp, özüne aýdansyň. Seni halaýan diýensiň. Şeýlemi? Ä?

Baýsähet gyzardy.

- Oyun edýäň-aý, gelneje!
  - Arzy gelneje dymyp, birsalymdan:
  - Häý, ejeň göwnemäýmese – diýdi.
  - Baýsähet özüni raslady.
  - Göwnär. 0ňaryp aýdybilseň, göwnär.
  - Ol-a saňa Äşäni alyp berjek diýip ýör.
  - Kim ol Äşe?
  - Bilmedik bolan bolma. Müň sany Äşe bamý?! Hany, o nemäň...
  - Men-ä öýlenmen şoňa.
  - Wiý, nämüçün?
  - Bilemok, how, bilemok.
- Arzy gelneje “hm-m” edip, esli oturansoň başga bir gürrüň tapdy:
- Özleri gul bolsa, kän galyň-a diýmezler.
  - Onçasyny biljek däl.
  - Soramaly ekeniň.
  - Nämäni?
  - Şony? Galyňny?
  - Men indi şoň galyňny sorarynm-aý?!
  - Kakasam milisiýe bolsa...
  - Hä, näme?
  - Kakaň unamazmyka diýyän.
  - Nämüçün ?
  - Eşideňokmy, Hojaga günde on gezeg-ä sögý-ä, iliň jübüsine gözünü dikip ýör diýip.
  - Kakam ony Hojaga diýýär.
  - Kakaň hemme milisýä-de diýýär. Milise bolup işleýän bolsa, şo gyzyň kakasyna-da diýer.
  - Diýmez.
  - Diýer.
  - Hemme milise Hojak ýaly däl, how.
  - Ah-heý, özi milise bor-da, abat bormy?
  - Bilmän bir zat diýme, gelneje!
  - Baý–baý–baý! Ýigid-ä eýýämden gaýnatasynyň yüzünü ýuwup ugrad-ow.
  - Oň üçin däl-ow.
- “Jy-ýy-yk” edip, gapy açyldy. Baýsähediň kiçi ýeňnesi Nabat geldi.
- Öw–he–eý, sowukdygyny. Üşäňzokmy, gyz?
- Arzy gelneje onuň bu sözlerine pisint etmedi. Gözlerini güldürüp:

– Bir zat aýdaýynmy? – diýdi.

Baýsähet:

– Aýtma! – diýdi.

– Aýtjak. Nabat öýkeläýse nätjek birden!

– Nämë, gyz, ol? – diýip, Baýsähediň kiçi ýeňnesi gözlerini elek-çelek edip, bir hezillige garaşdy.

– Ynha, şudur-da, gyz! Öýlenesim gelýä, gudaçylyga gidiň diýip, ertirden bäri dyzap otyr.

– Waý, illeňkiň enaýylydygyny! – diýip, Nabat gelneje eltisine ugrybir baş sowal berdi. – Nirä, kimlere, ady nämë, okaýamy, işleýämi?

Arzy gelneje aýtdy. Nabat gelneje ýüzüni ýuwürjisine öwürip:

– Şeýlemi? – diýdi.

Baýsähet gaşyny çytdy. Kesä bakdy. Nabat gelneje ýene bir sowal berdi:

– Yaşyň ýetýämi?

Baýsähet ilki düşünmedi.

– Nämä? – diýdi.

– Söýüşmäge ýaşyň ýetýämi diýyän.

Baýsähet saňyl-saňyl etdi.

– Halsähet ikiňiz söýšeňizde ýaşyňyz ýetýämidi?

Hä?

– Hawa.

– Meňkem ýetýä onda.

Baýsähet jübüsinden çilim çykardy. Otlandy.

– Gyýw, çilimem çekýäňmi? – diýip, Arzy gelneje agzyny öweltdi.

– Söýüşip başlan bolsa, her zat çykar – diýip, Nabat gelneje aýtdy. Baýsähet sessiz ädim urup, gapa yöneldi. Çykyp barýarka-da, yzyna öwrülip, Arzy gelnejä azgyryldy:

– Aýtma diýdim-ä men saňa. Aýtma diýdim-ä.

Daşarda gyýalap, gar ýagýardy. Baýsähet mellegi deň ikä bölýän darajyk cil bilen ilerligine ýöredi. Baslygyp ýatan ak gar onuň aýaklarynyň aşagynda gütürt-gütürt edip, ses edýärdi.

Kem-kemden güýjeýän aýaz ýüzüni-gözünü dalaýardy. Gijelikdi. Yöne ýerde ýatan gar tümlügi birsyhly serpikdirip, gözyetimdäki adam garasyny mazaly saýgarar ýaly ýagtylyk paýlaýardy.

Dekabr, 1993. Aşgabat.